

آموزش پیش دبستانی

کشوراندونزی

ساختار آموزشی

طول دوره آموزش پیش دبستانی ۱/۲ سال است که از سن ۴ سالگی آغاز گردیده و تا سن ۶ سالگی به طول می انجامد. این مقطع آموزشی در زمره آموزش رسمی و رایگان بوده اما گذراندن آن برای کودکان اجباری نمی باشد. طبق آمار سال ۱۹۹۴، نسبت مربیان به کودکان در مراکز آموزش پیش دبستانی به نسبت ۹/۱۶ است. این آموزش مبنایی است برای رشد و ارتقاء دانش، مهارت و قوه ابتکار کودک، از میان انواع آموزشهای پیش دبستانی، مهد کودک رایجتر است که مدت یک تا دو سال برای کودکان ۴ تا ۶ ساله بطول می انجامد. کودکان نیز برای بچه های ۳ ساله و کوچکتر است.

سال تحصیلی	تعداد مدارس	تعداد کل ثبت نامی	تعداد کل معلمان
199	39121	1604208	29367
1991	39284	1614715	93429
1992	40007	1596283	95585

1993	40506	1636342	96466
------	-------	---------	-------

کودکستان و مهد کودک

کودکستان (KB) مؤسسه‌ای است برای رفاه اجتماعی کودکان و یکی از مدارس پیش‌دبستانی به حساب می‌آید. اساسی‌ترین اهداف این گونه مؤسسات این است که فعالیتهای آموزشی را فراهم بینید که باعث رشد و توسعه جسم و ذهن کودکان شود و همچنین نیروی ابتکار، خلاقیت و تفکر آنان را نیز رشد دهد. مهد کودک (TPA) برای مراقبت از نوزادانی که والدین آنها مشغول به کار هستند تدارک دیده شده است. در کشور اندونزی، سازمانهای مربوطه همچون سازمان امور اجتماعی، سازمان فرهنگ و آموزش و انجمنها و مؤسسات خود اداره می‌شوند. براساس قانون مصوبه دولت درباره آموزش پیش دبستانی، تنها کودکان زیر سه سال می‌توانند در کودکستانها و مهدکودکها پذیرفته شوند. با وجود اینکه اطلاعات متناوب دقیق و کاملی از تعداد کودکستانها و مهدکودکها در دسترس نیست، اما می‌توان تعداد این نوع مؤسسه، در کشور اندونزی را نسبتاً کم تخمین زد. از اطلاعات بدست آمده در سال ۱۹۹۷ این طور برآورد می‌شود که از میان کودکستانهای موجود در استانها و شهرهای بزرگ اندونزی تعداد ۲۰۲ کودکستان با ظرفیت ۶۱۸۵ نفری، از سری مؤسسات خصوصی اداره می‌شده‌اند و حدود ۷۵۹ مهدکودک با ظرفیت ۱۷۰۴۸ نفری، که در ادارات، بازارها و

باغها قرار داشتند از طرف دولت حمایت می شده است. تقریباً می توان گفت که تعداد کودکان 3 تا 5 سالی که در برنامه های ECD از طریق KB (کودکستانها) و TPA (مهدکودکهای) که ازسوی سازمان امور اجتماعی و سازمان فرهنگ و آموزش (MOEC) اداره می شوند، نسبتاً کم است. این رقم در سال ۱۹۹۷ به ۰/۱۴ درصد در سطح مهدکودکها و ۰/۰۰۵ درصد در سطح کودکستانها می رسد. اطلاعات جمع آوری شده که میزان شرکت کنندگان را که بر اساس جنسیت آنها تخمین زده، قابل دسترسی نیست. بر اساس اطلاعات بدست آمده در سالهای ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸، این طور به نظر می رسد که افزایشی بالغ بر ۱۰/۱۹ درصد در تعداد کودکستانها وجود داشته است. بر طبق اطلاعات جمع آوری شده، هنوز همه استانها دارای کودکستان نمی باشند. از ۲۷ استان، فقط ۱۳ استان کودکستان دارند.

کودکستانها به عنوان مدارس پیش دبستانی، از طریق کانان مدرسه ای به اجرا در می آیند تا کمکی باشند برای رشد نگرش اساسی، شناخت، مهارت و خلاقیت کودکان در بیرون از محیط خانواده قبل از ورود به مقطع آموزش ابتدایی. کودکان شرکت کننده در این کودکستانها، کودکان ۴ تا ۶ سال می باشند، چرا که در این مقطع آموزشی از کودکان شرکت کننده، انتظار می رود که قادر به درک و جذب برنامه های ارائه شده در این کودکستانها (TK) باشند. در کشور اندونزی این نوع آموزش هنوز از جمعیت بالایی

برخوردار نیست، بطوریکه، با وجود افزایشی که در میزان ناخالص پذیرش ((GER)Gross
(Exrollment Rate) وجود داشته است، اما هنوز آن طور که باید و شایسته نیست. در

نواحی شهرنشین میزان ناخالص پذیرش (GER) کودکان در کودکانها بالغ بر ۳۶/۶۵ درصد در ۱۹۹۰ بوده است که این رقم تا ۴۳/۴۶ درصد در سال ۱۹۹۵ افزایش داشته است.

این کاهش ۴۱/۹۶ درصدی در سال ۱۹۹۶ رخ داد و پس از آن کاهشها و افزایشهای

نامحسوس دیگر نیز وجود داشته، و بالاخره در سال ۲۰۰۰ میزان ناخالص پذیرش (GER) را تا ۴۲/۳۰ درصد تخمین زده اند. در نواحی روستا نشین درصد شرکت کنندگان کمتر از نواحی

شهری است. و از لحاظ کاهش و افزایش، همان وضعیت که در شهرها می بینیم در مورد آنها

نیز صادق است. با وجودی کمی شرکت کنندگان، اما افزایشی را از ۸/۹۴ درصد تا ۱۱/۲۳

درصد مابین سالها 1990 تا ۱۹۹۵ داشته ایم. در طی یک دوره ۱۰ ساله افزایش شمار

کودکان دختر و پسر در کودکانهای خصوصی بیشتر از کودکانها عمومی بوده است. در

سال ۱۹۹۰ شمار دانش آموزان در کودکانهای خصوصی ۱۶/۴۲ درصد بوده در حالی که

شمار دانش آموزان در کودکانهای عمومی فقط ۰/۰۷ درصد بوده است. هر سال این درصد

افزایش پیدا کرد تا اینکه در سال ۱۹۹۵ درصد شرکت کنندگان کودکانهای خصوصی به

۲۰/۱۳ و درصد شرکت کنندگان کودکانهای دولتی به ۰/۱۰ رسید. شمار شرکت کنندگان

در مدارس خصوصی در سال ۱۹۹۶ کاهش ۱۸/۸۶ درصدی داشته و در سال ۲۰۰۰ افزایش

۱۹/۸۸ درصدی. در حالی که کودکان کشورهای دولتی تا سال ۲۰۰۰، با وجود نامحسوس بودن، دائماً افزایش داشته است به طوری که این درصد در سال ۲۰۰۰ تا ۰/۱۷ درصد تخمین زده شده است. شمار کودکان دختر و پسر در کودکان کشورهای دولتی به نظر یکسان می‌رسد، اما در کشورهای خصوصی نه. در سال ۱۹۹۰ تفاوت مابین تعداد کودکان دختر و پسر نسبتاً زیاد است بطوریکه ۱۳/۵۵ درصد کودکان پسر و ۱۹/۵۱ درصد کودکان دختر در این کودکان کشورهای خصوصی شرکت داشته‌اند. این رقم در سال 1995 تقریباً متعادل می‌شود و اینطور تخمین زده می‌شود که در سال ۲۰۰۰ شمار کودکان دختر ۲۰/۴۶ درصد و کودکان سر ۱۹/۳۱ درصد خواهد بود (الحاق جدول 6 را ببینید). علت این شرایط و وضعیت این است که بیشتر کودکان کشورهای دولتی، که از جانب بخش‌ها خصوصی اداره می‌شوند؛ بطوریکه هنوز جامعه کم درآمدتر نتوانسته‌اند از این برنامه استفاده کنند. هنوز اطلاعات درباره درصد دانش آموزان سال اول ابتدایی، که شانس حضور در برنامه ECD را دارند تهیه دیده نشده است. به هر حال، بر اساس بررسی تعداد کل دانش آموزان سال اول ابتدایی که قبلاً در مدارس پیش دانشگاهی شرکت داشته‌اند را می‌توان تقریباً درصد دانش آموزان مقطع ابتدایی که در مدارس پیش دبستانی شرکت داشته‌اند بسیار کم بوده است، حدود ۲۶/۶ درصد در سال ۱۹۹۴ و در سالهای 96/1995 حدود ۲۷/۱۱ درصد که در سالهای ۱۹۹۶/۹۷ به ۲۷/۴۵ درصد افزایش یافت، اگر چه یک مدت بعد یعنی در سالهای ۱۹۹۷/۹۸ به ۲۳/۲۶ درصد

کاهش یافت. این آمار نشان می‌دهد که کودکانی که شانس ورود به مدارس پیش دبستانی را قبل از ورود به مقطع ابتدایی (SD) دارند کمتر از ۳۰ درصد می‌باشد. این در حالی است که بر اساس یافته‌های تحقیقی که توسط دفتر توسعه و تحقیق فرهنگی و آموزش (The Office Of Educational and Culturch Research and Development) (Balitbang Dikbud) با همکاری مؤسسات مربوطه دیگر انجام گرفته، نشان می‌دهد که تفاوتی در توانایی دانش آموزان که در کودکانها شرکت کرده‌اند و آنهایی که شرکت نداشته‌اند وجود دارد، مخصوصاً در توانایی زبان و مهارتهای اجتماعی آنها.

برنامه های آموزشی

از جمله مهمترین برنامه های آموزشی مراکز آموزش پیش دبستانی اندونزی میتوان از موارد ذیل نام برد:

پنکاسیلا

آموزش علوم اخلاقی و دینی

اصول و قوانین

مهارتهای زبانی

انگیزش هارمونی

خلاقیت

مهارتهای اجتماعی

مهارتهای دستی

توانائیهای بدنی

بهداشت

اهداف آموزشی

هدف آموزش پیش دبستانی افزایش رشد جسمی و فکری محصلان در خارج از محیط خانواده و قبل از ورود به دبستان می باشد. از جمله دیگر اهداف مقطع آموزش پیش دبستانی میتوان به

موارد ذیل اشاره نمود:

تقویت رشد جسمی و ذهنی کودکان خارج از محیط خانواده قبل از ورود به مدرسه ابتدایی و برنامه آموزشی خارج از مدرسه.

رشد گرایشات، دانش، مهارت و تواناییهای اخلاق به منظور اینکه کودکان با محیط سریعتر و آسانتر وفق پیدا کرده و رشد و توسعه بیشتری بیابند.

معضلات آموزشی

اصلیترین معضل پیش روی مراکز آموزش پیش دبستانی، عدم توسعه مراقبتهای کودکان طی سالهای اولیه زندگی است. در حالیکه تمام مردم در تلاش برای افزایش تحقق این برنامه هستند، بحران اقتصادی موجود در کشور اندونزی تأثیری جدی در تحقق همه برنامه های آموزشی از جمله برنامه آموزشی متعلق به کودکان در سالهای اولیه تولد آنها داشته است. جامعه مستقیماً تأثیرات اجتماعی آن را تجربه کرده است، مخصوصاً مراقبتهای بهداشتی برای کودکان در سالهای اولیه تولد بسیار نا امید کننده است. این بحران باعث شده است که مردم نتوانند از غذاهای مناسب و با کیفیت بالا استفاده کنند، بخصوص مردم فقیر چرا که آنها قادر نیستند هم غذاهایی با کیفیت بالا بخرند و هم با کمیت بالا. علاوه بر این، کاهش موجود آمده در خدمات بهداشتی نیز مسائل تغذیه ای و بهداشتی زیادی برای جامعه بخصوص برای کودکان و مادران باردار، به بار آورده است.

اگرچه ، اطلاعات خاصی در دسترس نیست ، با وجود این اینطور تصور می رود که تا پایان سال ۱۹۹۸ ، ۴ میلیون کودک زیر ۲ سال از سوء تغذیه ای که به خاطر بحران اقتصادی بوجود آمده بوده ، رنج می بردند. اگر به این رقم کل ، شمار دیگر نوزادان را نیز اضافه کنیم این تعداد دو برابر خواهند شد . وضعیت موجود توسعه هوش کودکان علاوه بر کیفیتشان را به تأخیر می اندازد که این خود بینی از اثرات کمبود مراقبتهای بهداشتی در طول دوران کودکی است که بحران اقتصادی منجر به آن شده است. کودکان نمی توانند بطور مطلوب پیشرفت کنند چرا که نیازهایشان در زمانی که در خانه از آنها مراقبت می شود، تحقق نمی یابد. در کشور اندونزی ، مهد کودکها و کودکستانهایی برای کودکان پیش دبستانی وجود دارد ، اطلاعات جمع آوری شده اینطور نشان می دهد که درصد کودکانی که تا به حال به تحصیل پرداخته اند نسبتاً کم بوده است. با وجود چنین وضعیت اقتصادی ، نیاز به ارجحیت بیشتری نسبت به فرستادن کودکان به مهد کودکها و کودکستانها ، دارد. علاوه بر این ، شهریه های مدارس و هزینه های دیگری که برای کمک به مهد کودکها و کودکستانها باید پرداخت بسیار گران است. بعلاوه ، کیفیت مهد کودکها و کودکستانها هنوز پایین است ، از جمله کیفیت معلمان و مراحل تدریس و یادگیری که همه اینها به خاطر فقدان حمایت مالی ایجاد شده است .

از جمله دیگر معضلات میتوان به موارد ذیل اشاره نمود :

میزان شرکت دانش آموزان ۲ تا ۴ سال در کشور اندونزی تنها ۲ درصد است؛ که خیلی کمتر از حد متعارف ۴۱ درصدی کشورهای عضو برنامه OECD (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی) می باشد.

وجود پراکندگی غیر عادی مدارس هم از جنبه استانی و هم از جنبه شهری روستایی عدم برخورداری اغلب مریان پیش دبستانی از حداقل توانایی لازم برای این کار را ندارند، البته طی چند سال گذشته، برنامه آموزش پیش دبستانی رشد منطقی داشته است، هم از لحاظ تعداد و هم از لحاظ کیفیت نوع برنامه.

اصلاحات آموزشی

دو نوع تلاش در جهت اصلاح و شناساندن آموزش پیش دبستانی به جامعه انجام گرفته است. اول، تلاشی که از طریق سازمانهای غیر دولتی انجام گرفته از جمله:

اتخاذ روشهای جدید برای مراقبت های بهتر از کودکان درسالهای اولیه تولد

ارائه خدمات بهتر به کودکان درسالهای اولیه تولد توسط سازمانهای غیر دولتی به شرح ذیل

:

تخصیص جیره غذایی به کودکان زیر ۵ سال

فراهم سازی محیط رقابتی برای کودکان سالم

ارائه خدمات بهتر به مادران و کودکان

دوم تلاشهایی که از طریق برنامه های آموزشی انجام گرفته شده است ، از جمله :

توسعه آموزش پیش دبستانی

اصلاح کیفیت معلمان پیش دبستانی

بررسی و تحقیق در مراحل خاصی از رشد کودکان در سالهای اولیه تولد

از جمله دیگر اصلاحات اعمال گردیده میتوان از موارد ذیل نام برد:

تاکید بر اجرای طرح آموزشی ECD با تأکید بر بهبود و ارتقاء امکانات آموزشی کودکان

متعلق به خانواده های بی بضاعت

رسیدگی مستقیم به کودکان به واسطه مؤسسات مراقبتی کودکان

افزایش مشارکت جامعه در برنامه های آموزشی

افزایش آگاهی جامعه از اهمیت برنامه های آموزشی

توسعه شبکه اجرای برنامه های پیشرفت کودکان

بهبود تغذیه کودکان به واسطه وضعیت اقتصادی خانواده هایی که این روزها به سبب وجود بحران اقتصادی رچار رکود شده اند.

علاوه بر این، برنامه های چندی به منظور رسیدگی به کودکان از طریق پایگاههای دولتی و غیره دولتی و مؤسسات بین المللی به اجرا در آمده است که از جمله مهمترین این قبیل برنامه ها میتوان از موارد ذیل نام برد:

تدارک غذای اضافی برای کودکان مناطق فقیرنشین (IDT) به منظور بهبود وضع تغذیه کودکان و افزایش آگاهی والدین و جامعه

گفتنیست که مجری اصلی برنامه های مذکور، پایگاه YKAI (Yayasan Kesejahteraan Anak Indonesia) می باشد.

ایجاد رقابت در زمینه رفاه کودکان اندونزیایی طی سال ۱۹۹۸

لازم به ذکر است که در چنین برنامه هایی بالغ بر ۱۴۴۱۶۱ نوزاد شرکت داشته اند. هدف این برنامه افزایش آگاهی جامعه از استقلال پایگاه YKAL در توسعه و راهبری کودکان است.

اصلاح خدمات بهداشتی ویژه مادران و کودکان

از طریق حمایت مالی از جانب دولت ژاپن ، پروژه ای در جهت بهبود خدمات بهداشتی مادران و کودکان در سولاوسی شمالی (North Sulawesi) در دست اجراست. هدف این برنامه اصلاح کیفیت منابع انسانی در مناطق روستایی است .

اصلاح کیفیت تغذیه کودکان

از طریق برنامه شبکه ایمنی جامعه (JPS) ، به خاطر سلامت ۲۴۳۰۰۰ نوزاد کودک در استان جاوای شرقی (East Java) ، کیفیت غذایی و بهداشت بهبود خواهد یافت و در حدود 14000 نوزاد را به عنوان نوزادانی که از سوء تغذیه رنج می برند طبقه بندی کرده اند .

اجرای فعالیتهایی چند در زمینه آموزش حمایت از بهداشت و تغذیه

احداث کودکستانها و مراکز مراقبتی کودکان در کلیه استانهای کشور

طی سالهای ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۸، کشور اندونزی، کودکستانهایی در سراسر استانهای کشور احداث کرده است. علاوه بر این کلیه کودکستانهای دولتی احداث شده از امکانات لازم و حمایت مالی برخوردارند .

بهبود کیفی مربیان مراکز پیش دبستانی و کودکستانها

در سال ۱۹۹۴، برنامه ای به نام ارائه مدرک دیپلم (Diploma 2) به معلمان کودکانها در ۳ مؤسسه تربیت معلم (IKIP) به مورد اجرا درآمد. این برنامه همچنین در دانشگاههای آزاد نیز به اجرا در آمد تا از این طریق فرصتی به معلمان کودکانها داده شود تا حرفهٔ معلمی خود را ارتقاء دادند.

اعمال تلاشهایی در جهت اصلاح کودکانها و مهدکودکها از طریق تحقیقات و بررسی جامع و سراسری

تعیین توانایی کودکان ۰ تا ۶ سال و اجرای روشهای آموزشی جایگزین برای تربیت آنان به واسطه انجام فعالیتهای تحقیقی

عمده چنین تحقیقاتی از سوی تحصیل کرده ها انجام می گیرد تا دولت اندونزی را در تدارک برنامه آموزشی برای مهدکودکها یاری کنند. بانک جهانی از این تحقیقات حمایت مالی میکند تا تحقیقاتی را در زمینه سیاست توسعه اساسی و برنامه مشاوره ای کودکان کم سن و سال انجام گیرد تا از این طریق بتوانند موارد زیر را مورد مطالعه و بررسی بیشتری قرار دهند :

(۱) توسعه وضعیت کودکان کم سن و سال (۰ تا ۶ سال)

۲) تبیین قوانین گوناگون مربوط به راهبری و آموزش کودکان کم سن و سال

۳) طراحی و اجرای برنامه های آموزشی گوناگون ، مربوط به تغذیه ، بهداشت و آموزش

کودکان .